

Podľa zákona NR SR č.56/2012 Z.z. o cestnej doprave, zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a zákona NR SR č. 514/2009 Z.z. o doprave na dráhach

Dopravný podnik mesta Žiliny s.r.o.

vydáva

PREPRAVNÝ PORIADOK MESTSKEJ HROMADNEJ DOPRAVY V ŽILINE

platný pre prevádzku mestskej hromadnej dopravy - trolejbusovej a autobusovej dopravy - vykonávanú Dopravným podnikom mesta Žiliny s.r.o..

Platnosť od 1.12.2015

Ing. Ján Barienčík, PhD.
konateľ a riaditeľ spoločnosti

Obsah

Článok I.	3
Rozsah dopravy	3
Článok II.	3
Uzavretie zmluvy o preprave	3
Článok III.	3
Prevádzkové povinnosti dopravcu	3
Článok IV.	4
Práva a povinnosti cestujúceho	4
Článok V.	7
Preprava osôb so zdravotným postihom, tehotných žien, detí, detských kočíkov a invalidných vozíkov.	7
Článok VI.	8
Vylúčenie osoby z prepravy	8
Článok VII.	9
Všeobecné povinnosti dopravcu	9
Článok VIII.	9
Kontrola tarifného vybavenia cestujúcich	9
Článok IX.	12
Podmienky prepravy nákladov	12
Preprava príručných batožín	12
Preprava zvierat	12
Článok X.	13
Veci, ktorých preprava je vylúčená	13
Nebezpečné veci, preprava ktorých je dovolená za osobitných podmienok	13
Prehliadka podozrivej veci alebo opustenej príručnej batožiny vo vozidle	13
Článok XI.	14
Cestovné lístky	14
Predaj cestovných lístkov	15
Neplatnosť cestovných lístkov	16
Základné podmienky použitia cestovného lístka	17
Článok XII.	17
Nálezy	17
Článok XIII.	18
Mimoriadne udalosti počas prepravy	18
Článok XIV.	19
Reklamácia	19
Reklamácia na elektronické nosiče tarifných údajov (funkčnosť čipovej karty)	19
Reklamácia služieb poskytnutých automatmi na predaj cestovných lístkov	20
Článok XV.	20
Záverčné ustanovenia	20
DODATOK Č. 1	22
Článok XVI.	22
Preprava počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie	22
DODATOK Č. 2	23
Článok X.	23
Veci, ktorých preprava je vylúčená	23
Článok X. sa v bode 1. dopĺňa nasledovne:	23
Článok XVI.	23
Preprava počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie	23

Článok I.

Rozsah dopravy

1. Dopravca vykonáva pravidelnú trolejbusovú a autobusovú dopravu a nepravidelnú autobusovú dopravu podľa tohto prepravného poriadku v súlade s dopravnými licenciami, pravidlami prevádzkovania dopravy na dráhe a so zmluvou o službe vo verejnom záujme, ktorá stanovuje rozsah dopravy, uzatvorenou medzi dopravcom a Mestom Žilina, ako objednávateľom.

Článok II.

Uzavretie zmluvy o preprave

1. Prepravný poriadok mestskej hromadnej dopravy (ďalej len MHD) v Žiline -, Tarifa MHD (ďalej len „tarifa“) a cestovné poriadky umiestnené na zastávkach (ďalej len „zastávkový cestovný poriadok“) sú pre cestujúcich verejným návrhom Dopravného podniku mesta Žiliny s.r.o. (ďalej len DPMŽ), Kvačalova 2, 011 40 Žilina, IČO 36007099 (ďalej len „dopravca“) na uzavretie zmluvy o preprave osôb.
2. Občan, ktorý splní podmienky stanovené prepravným poriadkom a tarifou, má právo, aby ho dopravca riadne a včas podľa cestovného poriadku prepravil do cieľovej zastávky. Ak ho dopravca nemôže z nástupnej zastávky prepraviť vozidlom, pre ktoré bol tarifne vybavený, alebo ak sa znemožnilo pokračovanie v začatej ceste, cestujúci má právo na prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne aj inej linky, a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného.
3. Potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a batožín a dokladom o zaplatení cestovného je označený cestovný lístok, platný SMS lístok. Cestovný lístok obsahuje najmä obchodné meno dopravcu, identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo dopravcu, druh cestovného lístka, čas platnosti, prevádzkový rozsah platnosti (jednotlivú trať, úsek trate a pod.) a výšku cestovného.
4. Právo na prepravu určitým spojom linky má občan len vtedy, ak vozidlo nie je plne obsadené.
5. Oprávnená osoba dopravcu je osoba poverená:
  - a) výkonom prepravo-tarifnej kontroly (ďalej len revízor),
  - b) výkonom organizácie dopravy (ďalej len dopravný dispečer),
  - c) výkonom prepravnej činnosti (ďalej len vodič).

Článok III.

Prevádzkové povinnosti dopravcu

1. Dopravca je povinný vykonať prepravu, ak sú splnené podmienky podľa tohto prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť vozidla, spôsobilosť osádky vozidla (ďalej len „vodič“) a nebránia tomu príčiny, ktoré dopravca nemôže odvrátiť.
2. Dopravca je povinný:

- a) zabezpečiť, aby dráhu, dopravu na dráhe a autobusovú dopravu prevádzkovali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
  - b) vystrojiť a označiť oprávnené osoby dopravcu, ktoré majú právo dávať cestujúcim pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy,
  - c) prevádzkovať trolejbusovú dráhu podľa povolenia na prevádzkovanie dráhy a pravidiel prevádzkovania dráhy,
  - d) označiť priestory v obvode dráhy, ktoré nie sú prístupné verejnosti,
  - e) používať pri prevádzkovaní vozidlá (ďalej len „vozidlo“) s technickým preukazom vozidla a v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej technickej spôsobilosti,
  - f) zastaviť prevádzku vozidla, ktoré ohrozuje bezpečnosť a zdravie osôb, bezpečnosť majetku alebo životné prostredie nad únosnú mieru zaťaženia,
  - g) zabezpečiť, aby vozidlá viedli osoby, ktoré majú preukaz na vedenie vozidla.
3. Dopravca je povinný zaistiť prevádzkovanie trolejbusovej dráhy a udržiavať ju v prevádzky schopnom stave.
  4. Trvalo zriadenú zastávku je dopravca povinný označiť značkou (označníkom), názvom zastávky, číslom linky, ktorej vozidlá v zastávke zastavujú a zastávkovým cestovným poriadkom (s výnimkou výstupnej konečnej zastávky).
  5. Dopravca je povinný udržiavať označníky v prevádzkyschopnom stave a čistote.
  6. Vozidlo určené na prepravu cestujúcich je dopravca povinný označiť:
    - a) na prednom čele a pravej bočnej časti vozidla v smere jazdy číslom linky a názvom cieľovej zastávky čitateľným zvonka aj za tmy,
    - b) vo vozidle číslom linky a názvom cieľovej zastávky,
    - c) na zadnom čele vozidla označením čísla linky čitateľným zvonka,
    - d) evidenčným číslom vozidla.
  7. Dopravca je povinný zabezpečiť vo vozidle orientáciu a informovanosť cestujúcich pomocou obrázkových značiek (ďalej len „piktogram“) a vývesiek.
  8. Dopravca je povinný označiť každé vozidlo, ktoré sa používa na prepravu osôb, svojím obchodným menom.
  9. Dopravca je povinný zabezpečiť v rozsahu poskytovaných dopravných a súvisiacich činností vlastné priestory na parkovanie a garážovanie vozidiel a ďalšie vybavenie potrebné na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu a na starostlivosť o vodičov a cestujúcich.

Článok IV.

Práva a povinnosti cestujúceho

1. Cestujúci je povinný dodržiavať ustanovenia tohto prepravného poriadku, tarify a pokyny oprávnenej osoby dopravcu, ktorými sú:
  - revízor,
  - dopravný dispečer ,
  - vodič vozidla MHD.

Svoje práva, vyplývajúce z tohto prepravného poriadku, uplatňuje cestujúci disciplinovane u prítomnej oprávnenej osoby dopravcu v čase, keď vozidlo stojí v zastávke alebo v sídle dopravcu.

2. Pred začatím prepravy má cestujúci povinnosť oboznámiť sa s ponukou a pravidlami prepravných služieb (prepravný poriadok, tarifa a cestovné poriadky), ktoré sú zverejnené na internetovej stránke www.dpmz.sk alebo sú k dispozícii k nahliadnutiu na predajných miestach dopravcu v úplnom znení. Na zastávkach, kde sú na to vytvorené podmienky (napr. zastávkový prístrešok s informačným panelom), vo vozidlách MHD a na vybraných miestach s vysokou koncentráciou cestujúcich (univerzita, obchodné reťazce a pod.) sú zverejnené výňatky prepravného poriadku a tarify.
3. Cestujúci je povinný si pred prepravou zakúpiť cestovný lístok podľa platnej tarify, a to mimo vozidla MHD (s výnimkou nákupu cestovného lístka v doplnkovom predaji u vodiča) na určených predajných miestach dopravcu alebo prostredníctvom mobilného komunikačného zariadenia (SMS lístok) a byť na zastávke pripravený na nastúpenie do vozidla.
4. Cestujúci je povinný správať sa pri čakaní, nastupovaní, počas jazdy a pri vystupovaní tak, aby neohrozoval bezpečnosť ani plynulosť MHD a cestnej premávky, najmä nesmie na zastávke bez nástupného ostrovčeka vstupovať na vozovku, kým vozidlo nezastaví.
5. Cestujúci je povinný zdržiavať sa na zastávke najmenej 0,5 metra - od nástupnej hrany nástupišt'a (obrubníka), a to počas vchádzania vozidla až do úplného zastavenia vozidla v zastávke a otvorenia dverí. V priestore zastávky je cestujúci povinný dodržiavať čistotu. V zastávkovom prístrešku a na otvorených nástupištiach do vzdialenosti 4 metre od vymedzenej plochy nástupišt'a je, podľa zákona č. 377/2004 o ochrane nefajčiarov, zakázané fajčiť.
6. Vo vozidlách MHD platí režim, v ktorom je cestujúci povinný bezprostredne pri nástupe do vozidla MHD v označovacom zariadení na cestovnom lístku (papierový cestovný lístok alebo elektronický cestovný lístok) vyznačiť si nastúpenie (začiatok) cesty. Rovnako sa postupuje pri platení dovozného za batožinu a alebo psa. SMS cestovný lístok sa vo vozidle neoznačuje, cestujúci je povinný nastúpiť do vozidla už s prijatým platným SMS cestovným lístkom.
7. Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy, ako aj v okamihu výstupu z vozidla a na vyzvanie sa ním preukázať revízorovi. Ak cestujúci použije na cestovanie v jednom spoji viac jednopásmových cestovných lístkov, je povinný mať ich v momente kontroly pri sebe a na požiadanie revízora ich všetky predložiť ku kontrole. Toto ustanovenie platí ako pre jednorazové cestovné lístky, tak aj pre predplatné lístky na viac ciest.
8. Cestujúci je povinný sa vo vozidle správať tak, aby svojím správaním neohrozoval svoju bezpečnosť, ako aj bezpečnú a plynulú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim, neobťažoval a nespôsoboval škodu ostatným cestujúcim a oprávneným osobám dopravcu. Je povinný dbať na pokyny oprávnenej osoby dopravcu, ktoré sú odovzdávané ústnym podaním alebo za pomoci zvukového a svetelného znamenia vo vozidle. Cestujúcemu nie je dovolené najmä:
  - a) pôsobiť rušivo na vodiča pri výkone jeho služby,
  - b) komunikovať počas jazdy s vodičom,
  - c) zdržiavať sa na mieste, kde bráni vodičovi vo výhľade z vozidla,
  - d) vstupovať do kabíny alebo priestoru vozidla vyhradeného pre vodiča,
  - e) nastupovať, vystupovať a zdržiavať sa v priestore dverí vozidla počas a po zvukovom a svetelnom znamení „NEVYSTUPUJTE – NENASTUPUJTE“,

- f) dávať alebo napodobňovať znamenia používané dopravcom v prevádzke MHD, uvádzať do činnosti návestné zariadenia dopravcu a používať zariadenia, ktoré sú určené na obsluhu vozidiel a dopravných zariadení,
  - g) zdržiavať sa na mieste, kde to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu cestujúcich a ich tarifnému vybavovaniu,
  - h) zneužívať určené signalizačné zariadenie vo vozidle, ak na to nie sú dôvody,
  - i) fajčiť vo vozidle,
  - j) konzumovať potraviny a nápoje vo vozidle,
  - k) vykláňať sa z vozidla,
  - l) nechať sprevádzané deti stáť alebo kľáčať na sedadlách vozidla,
  - m) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla,
  - n) odkladať veci a zvieratá na sedadlo,
  - o) písať, spievať, hlučne sa správať, hrať na hudobnom nástroji alebo verejne počúvať reprodukovánú hudbu a reč.
- 9.** Cestujúci sa musí sám starať o to, aby v nástupnej zastávke včas nastúpil do vozidla a v cieľovej zastávke včas z vozidla vystúpil.
- 10.** Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť, len ak nie je vozidlo v pohybe a len v zastávke alebo na mieste určenom oprávnenou osobou dopravcu. Ak ide o zastávku, kde vozidlo zastavuje len na znamenie (ďalej len zastávka „Na znamenie“), cestujúci, ktorý chce nastúpiť do vozidla, musí stáť na nástupišti zastávky tak, aby ho vodič mohol vidieť a zdvihnutím ruky signalizovať, že chce nastúpiť do vozidla; cestujúci, ktorý chce na takejto zastávke z vozidla vystúpiť, musí dať vodičovi včas určené znamenie signalizačným zariadením vozidla. Ak je signalizačné zariadenie dočasne nefunkčné alebo nedostupné (napr. z výškových dôvodov), cestujúci dá vodičovi znamenie ústne.
- 11.** Na spojoch nočnej linky je cestujúci povinný do vozidla nastúpiť iba prednými dvermi. Všetky zastávky nočnej linky sú „Na znamenie“, ktorej spôsob obsluhy je upravený v bode č.10 článku IV.
- 12.** Cestujúci vystupujúci z vozidla má prednosť pred cestujúcim nastupujúcim do vozidla. Cestujúci, ktorý stojí vo vozidle, je povinný sa počas jazdy držať.
- 13.** Ak je vozidlo vybavené zariadením na ovládanie dverí cestujúcimi, cestujúci je povinný pred nastúpením do vozidla alebo vystúpením z vozidla včas stlačiť tlačidlo príslušných dverí a tak zabezpečiť ich otvorenie po zastavení vozidla v zastávke.
- 14.** Ak cestujúci potrebuje na výstup z vozidla dlhší čas, je povinný na to upozorniť vodiča určeným znamením signalizačného zariadenia vozidla (jeho dvojitém stlačením) alebo ho o to ústne požiadať.
- 15.** Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, je cestujúci povinný na pokyn oprávnenej osoby dopravcu z vozidla vystúpiť, a ak chce v ceste pokračovať, na jeho pokyn včas nastúpiť.
- 16.** Po príchode vozidla do výstupnej konečnej zastávky sú všetci cestujúci povinní vystúpiť z vozidla.
- 17.** Pri neuskutočnení alebo nedokončení prepravy má cestujúci nárok na náhradnú prepravu do cieľovej zastávky linky, a to bez ďalšej úhrady cestovného a dovozného, bez nároku na náhradu škody vzniknutej použitím náhradnej prepravy.
- 18.** Cestujúci má právo na náhradu:
- a) za škodu na zdraví spôsobenú počas prepravy v rozsahu platných poisťných podmienok povinného zmluvného poistenia,

- b) za poškodenie príručnej batožiny len v prípade, ak splňa podmienky na jej prepravu podľa tohto prepravného poriadku a poškodenie neodkladne ohlásil vodičovi v rozsahu platných poistných podmienok povinného zmluvného poistenia.
19. Cestujúci, ktorý znečistil vozidlo alebo iné zariadenie dopravcu, je povinný bez meškania odstrániť znečistenie (uviesť miesto do pôvodného stavu) alebo zaplatiť úhradu škody. Pokiaľ spôsobená škoda prevyšuje výšku úhrady, dopravca má právo vymáhať náhradu škody v zmysle platných právnych predpisov.
  20. Ak cestujúci svojím konaním poruší prepravno-tarifné predpisy alebo spôsobí škodu na vozidle alebo inom zariadení dopravcu, je povinný, v prípade neuhradenia na mieste, preukázať sa oprávnenej osobe dopravcu osobnými údajmi a spôsobenú škodu v plnej výške dopravcovi uhradiť. Pokiaľ sa cestujúci nemôže alebo nechce preukázať svojimi osobnými údajmi (nemá preukaz totožnosti, odmieta sa preukázať), je povinný strpieť potrebné úkony spojené s privolaním polície a zistením jeho totožnosti.
  21. Na zastávke a počas prepravy je zakázané používať kolieskové korčule, dosky s kolieskami (skateboardy), bicykle a podobné športové a rekreačné potreby.
  22. Cestujúca osoba so zrakovým postihnutím je povinná na požiadanie oprávnenej osoby dopravcu predložiť preukaz o svojom zdravotnom postihnutí, prípadne oprávnenie na používanie vodiaceho psa.

Článok V.

Preprava osôb so zdravotným postihom, tehotných žien, detí, detských kočiek a invalidných vozíkov.

1. Pre osoby so zdravotným postihom (napr. držiteľia preukazov ŤZP a ŤZP-S) je dopravca povinný v každom vozidle vyhradiť a zreteľne označiť najmenej šesť miest na sedenie; jedno miesto na sedenie pre osobu so zrakovým postihnutím, vrátane miesta pre vodiaceho psa. Ak je pre tieto osoby potrebné ďalšie miesto na sedenie, cestujúci v ich blízkosti je povinný ponúknuť svoje miesto. Dopravca nezodpovedá za problémy držiteľa preukazu ŤZP-S, ktorý cestuje MHD bez sprievodcu -. Dopravca zároveň nezodpovedá za prípadne zdravotné následky nezavinenej prevádzkou autobusu, resp. trolejbusu, ktoré sa môžu vyskytnúť počas prepravy cestujúceho so zdravotným postihnutím.
2. Osoba so zrakovým postihnutím má právo na prepravu s vodiacim psom označeným pre tento účel podľa §25 zákona č. 447/2008 (preukaz psa a známka psa na jeho obojku).
3. Ak pri značke (označníku) zastávky stojí osoba so zrakovým postihnutím, osoba s bielou palicou alebo s vodiacim psom, dopravca je povinný pri značke (označníku) zastávky znova zastaviť každé ďalšie vozidlo stojace súčasne v zastávke; toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky.
4. Staré osoby, tehotné ženy a osoby s malým dieťaťom na rukách majú právo na miesto na sedenie. Pri nástupe týchto osôb je cestujúci v ich blízkosti povinný ponúknuť svoje miesto.
5. Preprava detí do dovŕšenia 6. roku veku, ktoré nie sú sprevádzané osobou staršou ako 10 rokov, je zakázaná. Ak sú všetky miesta na sedenie vo vozidle obsadené, môže cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom obsadiť len jedno miesto na sedenie.
6. Preprava detí do 12 rokov vo vozidlách, ktorých predné sedadlá nie sú zabezpečené zvislou deliacou priečkou od nástupného priestoru dverí, je na týchto sedadlách zakázaná.

7. Pokiaľ nepĺnoletý sám pouŕije MHD, považuje sa za spĺsobilého na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primeran rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej jeho veku. V prípade prepravy ide o tarifn vybavenie ako i prpadn postih za porušenie Prepravného poriadku MHD v Źiline a Tarify MHD v Źiline.
8. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako prrun batoŕinu detsk koik bez dieťaťa alebo przdn invalidn vozík, pokiaľ to technick vybavenie a obsadenie vozidla dovoľuje. Pri nástupe do vozidla m cestujúci s detským koikom s dieťaťom prednosť pred cestujúcim s detským koikom bez dieťaťa.
9. Cestujúci s detským koikom alebo invalidným vozíkom môže nastúpiť a vystúpiť len s vedomm vodiča. Pred nástupom d cestujúci vodičovi znamenie zdvihnutm ruky. Pred výstupom cestujúci včas upozorní vodiča dvojitm stlačením signalizačného zariadenia vozidla. Počas prepravy je cestujúci s koikom alebo invalidným vozíkom povinn tento zaistiť proti pohybu. Vodič m právo poŕiadať cestujúcich, aby vo vozidle vytvorili priestor pre nástup dalich koikov alebo invalidných vozíkov, pokiaľ je tieto moŕn umiestniť na mieste určenom na ich prepravu tak, aby nebola ohrozen bezpečnosť cestujúcich.
10. Cestujúci je povinn nastúpiť alebo vystúpiť s detským koikom alebo s invalidným vozíkom tými dverami vozidla, ktoré sú pre tento nástup a výstup uren (oznaen piktogramom); detsk koik alebo invalidn vozík je povinn umiestniť vo vozidle na mieste určenom na ich prepravu.
11. Naloŕenie a vyloŕenie detského koka si cestujúci zabezpečuje sm. Ak vozidlo nie je vybaven pohyblivou rampou, umoŕňujcou bezbarerov nástup alebo výstup cestujúcich s invalidným vozíkom, naloŕenie a vyloŕenie invalidného vozíka si cestujúci zabezpečuje sm.
12. Ak to obsadenie vozidla umoŕňuje, cestujúci, nachádzajúci sa na mieste určenom na prepravu detského koka alebo invalidného vozíka, je povinn pri nástupe cestujúceho s detským koikom alebo s invalidným vozíkom toto miesto uvoľniť.

Článok VI.

Vyluenie osoby z prepravy

1. Do vozidla nemá prístup alebo z prepravy môže byť vyluen osoba, ktorá javí známky nadmerného poŕitia alkoholických nápojov alebo iných návykových látok a osoba, ktorá pre chorobu a mimoriadne znečistenie odevu, alebo z iných dôvodov môže byť spolucestujcim na ŕarchu. Dopravca je dalej oprvnen z prepravy vyluiť:
  - a) osobu bez platného cestovného lístka, ktorá nesplnila povinnosť zaplatiť cestovn alebo cestovn a dovozné, prípadne in sumy, uren týmto prepravným poriadkom alebo tarifou,
  - b) osobu, ktorá ohrozuje bezpečnosť prevádzky, svoju vlastn alebo ostatných cestujúcich (napr. batoŕinou umiestnenou vo vozidle tak, ŕe ohrozuje pohyb alebo výstup a nástup cestujúcich atď.),
  - c) osobu, ktorá napriek upozorneniu oprávnenej osoby dopravcu nedodrŕiava ustanovenia prepravného poriadku,
  - d) osobu, ktorá znečisťuje vozidlo,
  - e) osobu, ktorá inak obťzuje cestujúcich (napr. verejne pohoruje, narušuje poriadok vo vozidle a pod.), alebo oprvnen osobu dopravcu.

2. Osobu z prepravy vylučuje dopravca tak, aby pri výstupe z vozidla nedošlo k ohrozeniu jej života alebo zdravia.
3. Cestujúci, vylúčený z prepravy, nemá nárok na vrátenie zaplateného cestovného alebo cestovného a dovozného.

Článok VII.

Všeobecné povinnosti dopravcu

1. Dpravca je povinný zabezpečiť, aby v styku s cestujúcim každá oprávnená osoba dopravcu vystupovala rozhodne a nestranne, pričom zachovala slušnosť a zdvorilosť a poskytla cestujúcim potrebné informácie, týkajúce sa podmienok ich prepravy.
2. Vodič môže odmietnuť vykonať alebo prerušiť prepravu, ak trasa dopravnej cesty, čas alebo správanie cestujúceho vzbudzujú obavu o bezpečnosť alebo zdravie vodiča alebo ostatných cestujúcich.
3. Dpravca je povinný zabezpečiť opätovné zastavenie tretieho a ďalšieho vozidla na zastávke pri značke (označníku) zastávky.
4. Dpravca je povinný prepravovať cestujúcich podľa tarify a cestujúcemu, ktorý zaplatil cestovné alebo cestovné a dovozné, predat' na určených miestach cestovný lístok.
5. Dpravca je povinný sa starať o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a o prepravu príručnej batožiny podľa článku IX. a X. tohto prepravného poriadku.
6. Vodič pred zatvorením dverí vozidla je povinný ukončenie výstupu a nástupu oznámiť cestujúcim zvukovým a svetelným znamením „NEVYSTUPUJTE – NENASTUPUJTE“.
7. Dpravca je povinný na požiadanie cestujúceho vydať potvrdenie o vynechaní spoja. Toto potvrdenie dopravca vydá na pracovisku centrálného dispečingu DPMŽ na ul. Kvačalova 2, Žilina alebo na predajných miestach DPMŽ (na Hlinkovom námestí a na Mestskom úrade v Žiline).
8. Dpravca je povinný byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú cestujúcim a tretím osobám prevádzkou vozidiel (§427, 764 Obč. zákonníka), činnosťou vodičov a oprávnených osôb dopravcu.
9. Dpravca informuje vhodným spôsobom (napr. výveskami na zastávkach a vo vozidlách, oznamami v masovokomunikačných prostriedkoch – v tlači, v rozhlase, v televízii, cez internet) verejnosť o zmenách organizácie MHD (napr. zrušenie linky alebo zmena jej trasy, zmena cestovného poriadku, zmena tarify), o vykonaní miestnej úpravy, ktoré sú dôležité vo verejnom záujme, a to najmenej 10 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny, inak informuje neodkladne vhodným spôsobom, len čo sa o nich dozvie.
10. Dpravca zodpovedá ako za škodu na zdraví a veciach spôsobenú prevádzkou vozidiel, činnosťou oprávnených osôb dopravcu, tak aj za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

Článok VIII.

Kontrola tarifného vybavenia cestujúcich

1. Kontrolu tarifného vybavenia cestujúcich má právo vykonávať oprávnená osoba dopravcu uvedená v článku II, bod č.5.

2. Revízor je pre výkon kontroly vybavený kontrolným odznakom, ktorý musí mať pri výkone kontroly na viditeľnom mieste. Na požiadanie cestujúceho je revízor povinný preukázať sa aj preukazom – oprávnením na výkon prepravnej kontroly. Vizuálna podoba vyhotovenia odznaku a oprávnenia sú v prílohe č.1 a 2 tohto prepravného poriadku.
Dopravný dispečer alebo vodič sa pri výkone kontroly musia cestujúcemu preukázať, pokiaľ nie sú v uniforme, –zamestnaneckým preukazom.
3. Cestujúci je povinný na vyzvanie oprávnenej osoby dopravcu predložiť na kontrolu cestovný lístok. V prípade zľavneného cestovného lístka spolu s ním predložiť preukaz alebo čipovú kartu na tarifnú zľavu podľa platnej tarify. Pri použití SMS lístka predložiť mobilné komunikačné zariadenie (ďalej „MKZ“). Nárok na bezplatnú prepravu preukazuje cestujúci dokladmi uvedenými v tarife.
4. Cestujúceho, ktorý sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom, môže oprávnená osoba z prepravy vylúčiť.
5. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie oprávnenej osoby podľa ods. 3 tohto článku nemôže preukázať platným cestovným lístkom, nepreukáže nárok na zľavnené cestovné alebo bezplatnú prepravu, je povinný zaplatiť dopravcovi základné cestovné a sankčnú úhradu vo výške do stonásobku základného cestovného.

Rozpis sankčných úhrad:

- a) **40,65 €- zvýhodnená výška sankčnej úhrady** - pri priamej úhrade revízorovi počas výkonu prepravnej kontroly vo vozidle MHD, a to ihneď,
- pri úhrade do troch pracovných dní po dni zistenia porušenia prepravno - tarifných predpisov revízorom, a to v doplatkovej pokladni DPMŽ v čase jej stránkových hodín,
- b) **50,65 €- zvýhodnená výška sankčnej úhrady** - pri úhrade nad tri pracovné dni do tridsiatich dní od zistenia porušenia prepravno - tarifných predpisov revízorom v doplatkovej pokladni DPMŽ v čase jej stránkových hodín,
- c) **65,65 €- najvyššia zákonom prípustná výška sankčnej úhrady** - po tridsiatich dňoch od zistenia porušenia prepravno - tarifných predpisov revízorom, pokiaľ dopravca bude nútený odstúpiť vymáhanie úhrady prostredníctvom zmluvnej advokátskej alebo právnickej kancelárie,
- d) **3,00 €-** uhradí cestujúci, ktorý sa počas výkonu prepravnej kontroly nemohol preukázať platným preukazom na zľavu cestovného. Takto môže urobiť v doplatkovej pokladni DPMŽ v čase jej stránkových hodín do troch pracovných dní od zistenia porušenia prepravno - tarifných predpisov,
- e) **3,00 €-** zaplatí cestujúci pri priamej platbe revízorovi počas výkonu prepravnej kontroly za nezaplatené dovozné za príručnú batožinu, a to ihneď vo vozidle,
- f) **3,50 €-** zaplatí cestujúci za nezaplatené dovozné za príručnú batožinu v doplatkovej pokladni DPMŽ v čase jej stránkových hodín, a to do tridsiatich dní odo dňa zistenia porušenia prepravno-tarifných predpisov,
- g) **5,00 €-** zaplatí cestujúci pri priamej platbe revízorovi počas výkonu prepravnej kontroly za prepravu psa (s výnimkou vodiaceho psa), a to ihneď vo vozidle,
- h) **6,50 €-** zaplatí cestujúci za nezaplatenú prepravu psa (s výnimkou vodiaceho psa) v doplatkovej pokladni DPMŽ v čase jej stránkových hodín, a to do tridsiatich dní odo dňa zistenia porušenia prepravno-tarifných predpisov.

V prípade, že cestujúci zaplatí cestovné a sankčnú úhradu priamo revízorovi, revízor je povinný vydať cestujúcemu potvrdenie o zaplatení úhrady.

6. Pokiaľ cestujúci, ktorý sa na vyzvanie oprávnenej osoby podľa ods. 3 tohto článku nepreukázal platným cestovným lístkom a vznikla mu povinnosť zaplatiť základné cestovné a sankčnú úhradu, podá odvolanie, ustanovenia ods. 5 písm. a) a b) tohto článku sa nepoužijú. Cestujúci, ktorý podal odvolanie, je povinný zaplatiť sankčnú úhradu v najvyššej zákonom prípustnej výške, ak sa jeho odvolaniu nevyhovelo.
7. Cestujúcemu, ktorý má nárok na bezplatnú dopravu a v čase kontroly sa preukáže čipovou kartou, ktorú nemá označenú, revízor kartu zablokuje. Až do opätovného odblokovania karty na predajnom mieste DPMŽ stráca cestujúci nárok na bezplatnú dopravu. V prípade, že cestujúci bude cestovať s čipovou kartou, ktorá je zablokovaná, takýto cestujúci sa bude považovať za cestujúceho bez platného cestovného dokladu a budú mu uložené štandardné sankcie v zmysle ods. 5. písm. a), b) a c) tohto článku.
8. Pokiaľ cestujúci odmietne alebo nemôže revízorovi zaplatiť požadované základné cestovné (dovozné) a sankčnú úhradu priamo vo vozidle MHD, je povinný preukázať svoju totožnosť a poskytnúť osobné údaje, potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady.
9. Pod povinnosťou cestujúceho preukázať svoju totožnosť a poskytnúť revízorovi osobné údaje sa rozumie predloženie platného dokladu totožnosti, t.j. občianskeho preukazu (identifikačnej karty), cestovného pasu, prípadne iného dokladu (vodičský preukaz, povolenie k pobytu, potvrdenie o strate občianskeho preukazu). Cestujúci je povinný platný doklad totožnosti predložiť revízorovi tak, aby si mohol všetky potrebné údaje zistiť a zapísať. Počas tohto úkonu je cestujúci povinný zotrvať vo vozidle MHD. Za účelom zistenia totožnosti, v prípade nutnosti, môže revízor požiadať o pomoc políciu v zmysle Zák. č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších zmien a doplnkov.
10. Podľa zákona č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave a zákona č. 514/2009 o doprave na dráhach Z.z. má revízor právo požadovať osobné údaje v rozsahu: meno a priezvisko, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zisťujú sa identifikačné údaje aj o jeho zákonomnom zástupcovi.
11. Ak revízor zistí, že cestujúci sa preukazuje neoznačenou čipovou kartou, alebo neplatnou čipovou kartou na tarifnú zľavu a cestujúci odmietne zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu vo výške stanovenej dopravcom, je revízor oprávnený túto čipovú kartu znefunkčnit' (zablokovať). Cestujúci nemá nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikne znefunkčnením (zablokovaním) čipovej karty.
12. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa ods. 3 tohto článku nemôže preukázať platným cestovným lístkom o zaplatení dovozného za príručnú batožinu alebo psa (s výnimkou vodiaceho psa), je povinný zaplatiť dovozné a sankčnú úhradu vo výške **d e s a t' n á s o b k u** príslušného dovozného.
13. Cestujúci je povinný strpieť zistenie totožnosti privolanými príslušníkmi polície, ak sa pri kontrole odmietne revízorovi preukázať osobnými údajmi.
14. Nevedomosť o ustanoveniach tarify cestujúceho neospravedlňuje a nie je dôvodom na odpustenie sankčnej úhrady a cestovného za porušenie tarifných podmienok.

Článok IX.

Podmienky prepravy nákladov

Preprava príručných batožín

1. Príručnú batožinu prepravuje dopravca spoločne s cestujúcim. Na príručnú batožinu si dohliada cestujúci sám. Za stratu alebo odcudzenie príručnej batožiny dopravca nezodpovedá.
2. Cestujúci má právo vziať so sebou do vozidla ako príručnú batožinu:
  - a) veci, ktoré možno ľahko, rýchlo a bezpečne naložiť a umiestniť vo vozidle,
  - b) zvieratá, ak sú splnené osobitné podmienky stanovené pre ich prepravu (viď „Preprava zvierat“),
  - c) prenosný hudobný nástroj.
3. Cestujúci smie vziať so sebou do vozidla najviac tri príručné batožiny. Za príručnú batožinu sa nepovažujú drobné veci, ktoré možno držať v ruke alebo v lone.
4. Príručnú batožinu musí cestujúci umiestniť vo vozidle tak, aby nesťažovala výkon služby vodiča, neobmedzovala nastupovanie a vystupovanie cestujúcich a aby nesťažovala priechod vozidlom. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, musí cestujúci uložiť príručnú batožinu podľa pokynu oprávnenej osoby dopravcu.
5. Ak je to na ťarchu ďalšiemu cestujúcemu, cestujúci nesmie prepravovať vo vozidle príručnú batožinu na chrbte alebo na pleci; je povinný ju držať v ruke alebo umiestniť na dlážku vozidla.
6. Pokiaľ cestujúci prepravuje vec alebo príručnú batožinu, ktorá vyžaduje osobitný ochranný obal (napr. fotoaparát, ďalekohľad a pod.), a nie je takýmto obalom chránená, dopravca za jej poškodenie nezodpovedá.
7. Príručnú batožinu, nevyhovujúcu ustanoveniam tohto prepravného poriadku, je cestujúci povinný bez meškania odstrániť na najbližšej zastávke.

Preprava zvierat

1. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako príručnú batožinu drobné domáce a iné malé zvieratá (ďalej len „zvieratá“), pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy. Zvieratá sa prepravujú v uzavretých klietkach, košoch alebo v iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Ich preprava nesmie byť na ťarchu cestujúcim (napr. pre svoj zápach a pod.). Na prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave príručných batožín.
2. Bez schránky možno vziať do vozidla len psa. Cestujúci so psom bez schránky môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča. Pre prepravu psov bez schránok sa stanovujú tieto podmienky :
  - a) pes musí mať riadne nasadený a neporušený náhubok; toto ustanovenie neplatí pre vodiaceho psa cestujúcej osoby so zrakovým postihnutím,
  - b) pes musí byť držaný na krátkom vodidle,
  - c) nesmie ísť o chorého, špinavého alebo zlého psa (nereagujúci na povely majiteľa, resp. agresívneho psa voči ostatným cestujúcim), ,
  - d) v jednom vozidle sa prepravuje najviac jeden pes; toto obmedzenie neplatí, ak ide o viac psov, ktorých berie so sebou do vozidla jeden cestujúci.

3. Oprávnená osoba dopravcu môže vylúčiť z prepravy cestujúceho so zvierat'om, ktoré je prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich, a ohrozuje zdravie cestujúcich alebo ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.
4. Dopravca môže vylúčiť prepravu zvierat na niektorých linkách alebo v niektorých vozidlách; toto oprávnenie dopravcu sa nevzťahuje na vodiacich psov osôb so zrakovým postihnutím.

Článok X.

Veci, ktorých preprava je vylúčená

1. Cestujúcemu je zakázané brať so sebou do vozidla:
  - a) veci, preprava ktorých je zakázaná všeobecne záväznými predpismi alebo opatreniami orgánov štátnej správy,
  - b) nebezpečné látky a veci, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch vozidla, úraz, otravu, popálenie a ochorenie ľudí a zvierat (viď „Nebezpečné veci, ktorých preprava je dovolená za osobitných podmienok“),
  - c) nabité strelné zbrane; toto ustanovenie sa nevzťahuje na strelné zbrane príslušníkov ozbrojených síl, príslušníkov PZ SR a Mestskej polície Žilina, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
  - d) veci, ktoré pre nevhodný spôsob balenia alebo bez puzdra môžu zraniť alebo znečistiť cestujúcich, prípadne poškodiť alebo znečistiť vozidlo (napr. nezabalená tabuľa skla, nôž bez puzdra alebo obalu a pod.),
  - e) veci, ktoré by mohli byť svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod., cestujúcim na ťarchu,
  - f) príručnú batožinu, ktorej celková hmotnosť presahuje 50 kg, alebo príručné batožiny, ktorých celková hmotnosť presahuje 50 kg,
  - g) bicykel a vec, ktorej rozmer je väčší ako 50 x 60 x 80 cm; vec dlhšia ako 300 cm; vec tvaru dosky, ak je väčšia ako 100 x 150 x 10 cm; na detské kočíky a prenosné hudobné nástroje sa toto ustanovenie nevzťahuje.

Nebezpečné veci, preprava ktorých je dovolená za osobitných podmienok

1. Osoba, ktorá je oprávnená nosiť strelnú zbraň, ju môže vziať so sebou do vozidla. Pre prepravu zbrane platia osobitné predpisy.
2. Elektrický akumulátor je možné brať so sebou ako príručnú batožinu len vtedy, ak je v obale s nepriepustným dnom, vetracie otvory sú zabezpečené zaskrutkovanou zátkou tak, aby z nich kvapalina nemohla vystreknúť; ak sú nabité, musia byť póly zabezpečené tak, aby nenastalo krátke spojenie. Elektrické akumulátory musia byť vždy postavené na dlážku vozidla.
3. Televízor, monitor počítača a pod. je možné považovať za príručnú batožinu len vtedy, ak je v obale, ktorý chráni cestujúceho pred úrazom.
4. Pohonné hmoty je možné brať so sebou ako príručnú batožinu do množstva 10 litrov alebo hmotnosti 10 kg v nádobe na to určenej, ktorá má funkčný a tesný uzáver hrdla.

Prehliadka podozrivej veci alebo opustenej príručnej batožiny vo vozidle

1. Ak oprávnená osoba dopravcu má dôvodné pochybnosti o tom, či veci, ktoré cestujúci vzal do vozidla, vyhovujú ustanoveniam tohto prepravného poriadku, má právo sa

v prítomnosti cestujúceho presvedčiť o ich povahe a obsahu. Ak cestujúci odmietne preskúmanie vecí alebo príručnej batožiny, alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci alebo príručná batožina, ktoré cestujúci vezie so sebou, sú z prepravy vylúčené, je povinný ich bez meškania odstrániť z vozidla na najbližšej zastávke bez nároku na vrátenie dovozného alebo cestovného.

2. Oprávnená osoba dopravcu môže vylúčiť z prepravy cestujúceho s vecou alebo príručnou batožinou, ktorá je prekážkou bezpečnej prepravy cestujúcich, ak ohrozuje zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňuje prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.
3. Opustenú vec alebo príručnú batožinu má právo oprávnená osoba dopravcu prehliadnúť a naložiť s ňou ako s nálezom (článok XII).

Článok XI.

Cestovné lístky

1. Potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a batožín a dokladom o zaplatení cestovného je označený cestovný lístok, platný SMS lístok.
2. Pri preprave v MHD v Žiline sa používajú tieto cestovné lístky:
  - a) jednorazové cestovné lístky (ďalej JCL),
  - b) turistické cestovné lístky (ďalej TCL),
  - c) prestupné cestovné lístky (ďalej PCL),
  - d) dovozné cestovné lístky (ďalej DCL),
  - e) SMS cestovný lístok (ďalej eCL),
  - f) predplatné lístky na viac ciest (ďalej PL),
  - g) elektronické prenosné lístky ďalej EPL).
3. Cestovné lístky na jednu cestu môžu mať papierovú alebo elektronickú podobu. Cestujúci si môže zakúpiť, a teda predplatiť i viac ciest (podľa platnej Tarify MHD), a to prostredníctvom čipovej karty (predplatné cesty) a len v elektronickej podobe. Ostatné typy cestovných lístkov majú papierovú podobu.
4. Pod elektronickou podobou cestovného lístka sa rozumie čipová karta, v ktorej sú nahraté jednotlivé cesty.
5. Cestovný lístok na jednu cestu obsahuje najmä obchodné meno dopravcu, identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo dopravcu, druh cestovného lístka, čas a rozsah platnosti a výšku cestovného.
6. Predplatný cestovný lístok na viac ciest má elektronickú podobu a skladá sa z elektronického nosiča a kmeňovej karty s identifikačnými údajmi. Vonkajšia podoba (kmeňová karta) obsahuje obchodné meno dopravcu, typ lístka, platnosť príslušnej zľavy, meno a priezvisko držiteľa a jeho podobizeň. V čipe karty, okrem vyššie uvedených údajov, je zapísaný počet predaných ciest, ich časová platnosť, prevádzkový rozsah platnosti, cena cestovného a dátum predaja. Prenosné predplatné lístky sú bez fotografie.
7. Predplatný lístok na viac ciest a databáza držiteľov PL obsahuje osobné údaje občana, a to: meno a priezvisko, dátum narodenia, bydlisko, číslo OP, u študentov úplný názov navštevovanej školy. Účelom spracovania týchto osobných údajov pre tarifnú oblasť je:
  - a) evidencia osôb, ktorí požiadali dopravcu o zľavu a preukázali mu nárok na poskytnutie zľavy, a to:
    - aa) predpísané zľavy,

ab) komerčné zľavy podľa počtu predaných ciest u PL,

- b) preukázanie nároku na prípadné vydanie duplikátu pri strate alebo poškodení čipovej karty alebo preukazu na zľavu.
8. Cestujúci, ktorý nevyužije svoje právo na prepravu získané zaplatením cestovného, nemá právo na vrátenie zaplatených súm. V prípade zmeny tarify alebo organizácie dopravy dopravca zabezpečí v stanovenom termíne výmenu neplatných cestovných lístkov za protihodnotu nových cestovných lístkov (prípadný rozdiel cestujúci doplatí).
9. Ak je cestujúcemu, držiteľovi predplatného lístka (PL) na 120 a 180 ciest, znemožnené z nižšie uvedených dôvodov využiť predplatené cesty, a to najmenej na dobu nepretržitých 30 dní do ukončenia časovej platnosti PL, dopravca na základe písomnej žiadosti, vráti časť cestovného z nevyužitého PL.

Vrátenie časti cestovného z nevyužitého predplatného lístka je možné iba z dôvodov, ktoré sú na strane cestujúceho:

- a) úmrtie držiteľa PL,
b) strata PL a jeho opätovné nájdenie,
c) dlhodobá hospitalizácia (viac ako 14 dní).

Podrobné podmienky na vrátenie časti cestovného určuje tarifa.

10. Ak cestujúcemu po vhození mincí do predajného automatu tento cestovný lístok nevydá, a ani nevráti vhozené mince, môže si formou reklamácie na predajných miestach dopravcu uplatniť vydanie cestovného lístka v hodnote vhozených mincí. Dopravca ich vydá po preverení a zistení finančného prebytku v predmetnom automate.
11. Aj keď automat na predaj cestovných lístkov požadovaný cestovný lístok nevydá pre poruchu, táto skutočnosť neoprávňuje cestujúceho použiť vozidlo MHD na prepravu bez platného cestovného lístka.
12. Cestovný lístok je platný až po označení v elektronickom označovacom zariadení vo vozidle MHD.
13. SMS cestovný lístok platí len v čase, na ktorý bol vystavený. Časová platnosť SMS cestovného lístka je 60 minút. SMS cestovný lístok je prestupný a platí na všetkých linkách MHD v Žiline, vrátane nočných liniek.

Predaj cestovných lístkov

1. Cestovné lístky sa predávajú mimo vozidla MHD. Cestujúci je povinný zakúpiť si cestovný lístok, určený na plánovaný rozsah použitej prepravy a v príslušnej hodnote podľa tarify, ešte pred nastúpením do vozidla (s výnimkou nákupu cestovného lístka v doplnkovom predaji u vodiča).
2. Cestovné lístky sa predávajú v predajniach dopravcu. Vybrané druhy cestovných lístkov sa predávajú v predajných automatoch a v zmluvnej predajnej sieti dopravcu. SMS cestovné lístky sa predávajú prostredníctvom mobilného komunikačného zariadenia vo forme SMS. Elektronický predplatný cestovný lístok na viac ciest sa predáva výhradne v predajniach dopravcu.
3. Výška cestovného, vyznačená na cestovnom lístku, musí súhlasiť s cenou zaplateného cestovného. Pri kúpe cestovného lístka je cestujúci povinný sa presvedčiť, či je predávaný lístok zhodný s jeho požiadavkami a nedostatok ihneď reklamovať. Na dodatočné uplatňovanie reklamácie cestujúceho dopravca neberie zreteľ.

4. Dopravca realizuje doplnkový predaj jednorazových cestovných lístkov vybraného druhu prostredníctvom vodiča vozidla MHD, ako osobitnú formu predaja a za podmienok stanovených tarifou.
5. SMS cestovný lístok je možné zakúpiť odoslaním ľubovoľnej SMS správy na číslo 1155.
6. Ak cestujúci poruší prepravno - tarifné predpisy dopravcu, stráca nárok na poskytnutie komerčnej, resp. ďalšej zľavy v rozsahu stanovenom dopravcom a Tarifou MHD.
7. Za stratený, zničený alebo poškodený cestovný lístok dopravca náhradu neposkytuje.

Neplatnosť cestovných lístkov

1. Jednorazový cestovný lístok (JCL), je neplatný ak:
  - a) je poškodený, znečistený alebo zničený tak, že z neho nemožno s určitosťou zistiť potrebné údaje,
  - b) cestujúci nedodržel podmienky, ktoré sú určené pre jeho použitie podľa tohto predpisu a podľa Tarify MHD,
  - c) uplynul čas jeho platnosti,
  - d) označenie cestovného lístka nie je na určenom mieste lístka,
  - e) použila ho neoprávnená osoba,
  - f) cestovný lístok je označený viac, ako jedenkrát, t.j. na cestovnom lístku je vyznačených viac číselných kódov,
  - g) sú vyznačené iba diery bez číselného kódu.
2. Predplatný cestovný lístok na viac ciest je, okrem ustanovení odst. 1 tohto oddielu, neplatný, ak:
  - a) bol vydaný na základe nesprávnych údajov,
  - b) bol tak poškodený, že z čipu nie je možné odčítať potrebné údaje,
  - c) bol tak poškodený, že jeho použitie nie je možné,
  - d) je neúplný, t.j. chýba čipová karta alebo kmeňový list,
  - e) nemá predpísanú podobizeň na kmeňovom liste a osobné údaje sú nečitateľné,
  - f) údaje v čipovej karte nie sú totožné s údajmi kmeňového listu,
  - g) použila ho neoprávnená osoba,
  - h) jeho údaje boli neoprávnené zmenené, doplnené alebo zničené.
3. SMS cestovný lístok je neplatný, ak:
  - a) kód SMS cestovného lístka je neplatný,
  - b) nenastal čas jeho platnosti
  - c) uplynula doba jeho platnosti,
  - d) nebol zaslaný priamo zmluvným distribútorom SMS cestovných lístkov,
  - e) bol upravovaný, prepisovaný alebo preposlaný z iného MKZ,
  - f) z dôvodov na strane cestujúceho nie je možné overiť jeho platnosť.
4. Cestovný lístok vydaný iným dopravcom je neplatný, ak dopravca neurčí inak.
5. Označený JCL jednopásmový pri odchode vozidla MHD z 5. zastávky od nastúpenia cestujúceho je pre ďalšiu prepravu neplatný.

Základné podmienky použitia cestovného lístka

1. Cestujúci je povinný zaobstarať si papierový cestovný lístok pred nástupom do vozidla MHD alebo u vodiča a bezprostredne pri nástupe do vozidla si na ňom označiť začiatok cesty v označovacom zariadení. Rovnako sa postupuje pri platení dovozného za batožinu a zvieratá. Tento bod platí aj pri použití PL na viac ciest. Pri použití SMS cestovného lístka, ktorý sa vo vozidle neoznačuje, platí podmienka, že cestujúci je povinný nastúpiť do vozidla už s prijatým platným SMS cestovným lístkom.
2. Nie je dovolené používať kombináciu viacerých cestovných lístkov iného určenia, aj keď ich súhrnná cena je totožná alebo vyššia, ako cestovné predpísané tarifou.
3. Cestujúci je povinný si po označení cestovného lístka vo vozidle tento skontrolovať, či bol správne označený.
4. Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy, ako aj v okamihu výstupu z vozidla a na vyzvanie sa ním preukázať revízorovi.
5. Označený jednorazový cestovný lístok nemožno postúpiť inej osobe. Predplatený cestovný lístok na viac ciest, vystavený na meno, je neprenosný. Čas a rozsah platnosti predplatených cestovných lístkov určuje tarifa.
6. Zľavnený cestovný lístok platí len v spojení s preukazom na tarifnú zľavu alebo čipovou kartou. Bližšie podmienky stanovuje tarifa.
7. Platnosť cestovného lístka končí vystúpením z vozidla MHD. Toto sa nevzťahuje na dočasné vystúpenie z vozidla, ktorým cestujúci umožní vystupovanie ostatných cestujúcich, resp. poskytuje pomoc pri nastupovaní, nakladaní detských kočíkov alebo invalidných vozíkov. U jednopásmového cestovného lístka sa jeho platnosť končí na 5.zastávke od nastúpenia cestujúceho do vozidla MHD. V prípade, že cestujúci mieni pokračovať v preprave a použil jednopásmový cestovný lístok, je povinný si na 5.zastávke označiť ďalší cestovný lístok (u PL vyznačiť ďalšiu cestu). Do limitu piatich zastávok sa počítajú aj zastávky na znamenie a to aj v prípade, že vozidlo na nich nezastavilo.
8. Podrobné podmienky použitia a platnosti cestovných lístkov upravuje tarifa.

Článok XII.

Nálezy

1. Ak vodič našiel vo vozidle nálež, ktorý je možné považovať za stratený alebo zabudnutý, alebo ak cestujúci odovzdal vodičovi nálež, ktorý našiel vo vozidle, vodič je povinný nálež prevziať (s výnimkou potravín nepatrnej hodnoty rýchlo podliehajúcich skaze).
2. Ak sa cestujúci, ktorý nálež stratil alebo zabudol vo vozidle, prihlási u vodiča a nie sú pochybnosti o pravdivosti jeho tvrdenia (správne popíše nálež alebo obsah nálezu), vodič je povinný mu nálež vydať s podmienkou, že cestujúci sa preukáže osobnými údajmi (napr. občianskym preukazom, cestovným pasom, vodičským preukazom a pod.) na vykonanie zápisu v prevádzkovom doklade vozidla (meno, adresa bydliska, dátum narodenia, evidenčné číslo preukazu totožnosti cestujúceho) a cestujúci prevzatie nálezu potvrdí podpisom.
3. Dopravca zhromažďuje a vydáva nálezy na centrálnom dispečingu dopravcu. Pri vydávaní nálezu platia pravidlá definované v bode 2 tohto článku. Cestujúci si môže nálež vyzdvihnúť v deň straty u vodiča vo vozidle, od druhého dňa na centrálnom dispečingu dopravcu, a to do 30 dní od dňa straty.

Článok XIII.

Mimoriadne udalosti počas prepravy

1. Mimoriadnymi udalosťami počas prepravy sú najmä :
  - a) dopravná nehoda,
  - b) požiar vo vozidle,
  - c) úraz alebo náhle ochorenie, pri ktorom je ohrozený život alebo zdravie cestujúceho, oprávnenej osoby dopravcu alebo iných osôb,
  - d) prerušenie prepravy, kde je predpoklad, že bude trvať dlhšie ako 15 minút.
2. Ak cestujúci spozoruje, že je ohrozená bezpečnosť a zdravie cestujúcich, je povinný na túto skutočnosť upozorniť vodiča osobne alebo určeným znamením signalizačného zariadenia vozidla.
3. Pri mimoriadnej udalosti je vodič povinný zastaviť vozidlo prevádzkovým brzdením, zaistiť vozidlo proti pohybu, vykonať opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť dopravy na mieste mimoriadnej udalosti, nahlásiť mimoriadnu udalosť na dopravný dispečing, poskytnúť alebo zabezpečiť prvú pomoc podľa svojich schopností, postarať sa o bezpečnosť cestujúcich a zotrvať na mieste do príchodu dopravného dispečera. -
4. Na mieste mimoriadnej udalosti je zakázané vodičovi, cestujúcim a ostatným osobám manipulovať s vozidlami, zariadeniami alebo predmetmi, ktoré mali alebo by mohli mať vplyv na vznik alebo priebeh mimoriadnej udalosti. Spôsobený stav je možné meniť iba vtedy, ak je to potrebné na uvoľnenie alebo ošetrovanie zranenej osoby. Obnovenie MHD riadi prítomný dopravný dispečer. -
5. Ak pri mimoriadnej udalosti došlo k zraneniu alebo usmrteniu osôb, k hmotnej škode na vozidle, jeho zariadení a vybavení, dopravnom zariadení alebo inom majetku, cestujúci je povinný vodičovi alebo oprávnenej osobe dopravcu poskytnúť údaje, dôležité pre vyšetrovanie mimoriadnej udalosti (napr. poznávacie značky zúčastnených vozidiel a pod.)
6. Ak dôjde ku zraneniu cestujúceho alebo škode na jeho majetku v priamej súvislosti s prepravou, cestujúci je povinný túto udalosť ihneď nahlásiť vodičovi a preukázať mu údaje na zápis do prevádzkového dokladu, a to: rozsah zranenia alebo škody, meno, bydlisko, dátum narodenia a číslo preukazu totožnosti cestujúceho.
7. Pri prerušení prepravy mimo zastávky vodič umožní výstup cestujúcim z vozidla len v týchto prípadoch:
  - a) pri vyskytnutí sa prekážky na trati, pri ktorej je predpoklad, že preprava bude prerušená na dlhší čas,,
  - b) pri poruche vozidla, pri ktorej je predpoklad, že preprava bude prerušená na dlhší čas,
  - c) pri náhlom ochorení (nevoľnosti) niektorého z cestujúcich,
  - d) pri dopravnej nehode alebo poruche vozidla, po ktorej musí byť vozidlo vyradené z prevádzky,
  - e) pri úmrtí cestujúceho vo vozidle,
  - f) pri vzniku požiaru vo vozidle,
  - g) ak je nežiaduca prítomnosť cestujúcich vo vozidle (záchvat, pôrod a pod.),
  - h) ak sa vodič stane náhle neschopným na ďalší výkon služby.
8. V prípadoch, uvedených v bodoch d) až g) ods. 7 tohto článku, je cestujúci povinný na pokyn vodiča alebo oprávnenej osoby dopravcu vystúpiť z vozidla. Ak nastanú okolnosti,

uvedené v bodoch a) až e) a g) ods. 7 tohto článku a cestujúci sú povinní vystúpiť na vozovku, vodič je povinný zabezpečiť ich bezpečný výstup z vozidla. Vodič otvorí len jedny dvere vozidla, vystúpi z vozidla, zaistí bezpečný výstup cestujúcich a dvere vozidla uzavrie. Ak je to potrebné z dôvodu bezpečnosti cestujúcich, vodič je oprávnený dávať pokyny na zastavovanie vozidiel.

9. Vodič môže prerušiť prepravu v prípade, ak nastanú mimoriadne poveternostné podmienky prerušujúce zjazdnosť vozovky (napr. súvislá námraza, hmla, víchrica a pod.).
10. Ak vznikne vo vozidle požiar, cestujúci na výzvu vodiča alebo oprávnenej osoby dopravcu sú povinní urýchlene a disciplinovane opustiť vozidlo.
11. Ak pri mimoriadnej udalosti dôjde k zraneniu vodiča, cestujúci sú mu povinní podľa svojich schopností poskytnúť alebo zabezpečiť prvú pomoc a nahlásiť udalosť vodičovi najbližšieho okoloidúceho vozidla dopravcu.
12. V prípade mimoriadnej udalosti je dopravca povinný zabezpečiť náhradnú prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne inej linky, a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného a bez nároku na náhradu škody vzniknutej použitím náhradnej prepravy.
13. Pri prerušení cesty, ktoré je zapríčinené cestujúcim, nemá cestujúci právo na ďalšie použitie tohto cestovného lístka, ani nárok na vrátenie cestovného alebo dovozného.
14. Nezrealizovanie prepravy, oneskorený príchod vozidla alebo strata prípoja nezakladá cestujúcemu právo na náhradu škody.

Článok XIV.

Reklamácia

1. Oprávneným reklamovať je cestujúci, zákonný alebo poverený zástupca cestujúceho (ďalej iba „oprávnený“).
2. Práva podľa tohto prepravného poriadku musí oprávnený uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu; ak sa práva neuplatnili najneskôr do 6 mesiacov, zaniknú.
3. V reklamácií musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky, stručne ich zdôvodniť a predložiť doklady osvedčujúce oprávnenosť jeho nárokov. Z ústnej reklamácie oprávneného vyhotovuje útvar podnikovej kontroly dopravcu zápisnicu.
4. Ak reklamácia nemá náležitosti uvedené v ods. 3 tohto paragrafu, dopravca vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí primeranú lehotu, nie kratšiu ako 8 dní. Ak reklamujúci doplní reklamáciu v určenej lehote, platí, že bola riadne podaná.
5. Pokiaľ oprávnený uplatňuje škodu spôsobenú na zdraví a veciach alebo škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak oprávnený stratil pri poškodení ich možnosť opatrovať, neplatí lehota uvedená v ods. 2 tohto paragrafu, ale premlčacie doby podľa § 106 Občianskeho zákonníka.

Reklamácia na elektronické nosiče tarifných údajov (funkčnosť čipovej karty)

1. Reklamáciu na funkčnosť čipovej karty (ďalej len ČK) môže cestujúci podať na predajnom mieste DPMŽ na Námestí Andreja Hlinku v Žiline a na predajnom mieste na Mestskom úrade v Žiline do 2 rokov od jej vydania.

2. Pri preberaní reklamovanej ČK sa vypisuje reklamačný protokol, ktorý podpisuje zamestnanec DPMŽ preberajúci reklamáciu a cestujúci, ktorý ČK reklamuje. Jednu kópiu reklamačného protokolu obdrží cestujúci.
3. Reklamáciu vybaví príslušné oddelenie DPMŽ do 3 pracovných dní odo dňa podania reklamácie a prevzatia ČK. Tento termín neplatí, pokiaľ sa jedná o skrytú vadu, ktorú musí posúdiť dodávateľ ČK.
4. Reklamácia sa neuzná resp. záruka na ČK zaniká, pokiaľ došlo k mechanickému, chemickému, tepelnému, elektrickému alebo elektromagnetickému poškodeniu čipu resp. ČK ako takej, alebo neboli dodržané podmienky používania ČK.
5. V prípade uznanej reklamácie DPMŽ:
  - a) uhradí reklamujúcemu za každý deň vybavovania reklamácie 2 ks cestovných lístkov základných. Pokiaľ sa cestujúci nedostaví na predajné miesto DPMŽ do 3 dní alebo v dohodnutej lehote, náhrada formou cestovných lístkov sa po tomto termíne neposkytuje,
  - b) uhradí reklamujúcemu cestujúcemu zostávajúce nevyčerpané cesty zistené z ČK, alebo z databázy DPMŽ. Pokiaľ to nie je možné, počet nevyčerpaných ciest sa vypočíta pomerom nevyužitých dní k celkovému počtu dní. Pre typ cestovného lístku PL EXTRA sa vždy prepočítava pomerom nevyužitých dní,
  - c) stanovuje, že úhrada zostávajúcich nevyčerpaných ciest sa vykonáva peňažnou formou v hodnote zostávajúcich ciest,
  - d) vydá bezplatne novú ČK, pokiaľ bola reklamovaná ČK v záruke.
6. Záruka na ČK je 24 mesiacov odo dňa kúpy. Záruka sa predlžuje o dni, počas ktorých bola ČK v reklamacii.
7. Nevyzdvihnuté reklamácie budú po 12 mesiacoch vyradené z evidencie a zlikvidované.
8. ČK iného emitenta (Slovenská autobusová doprava Žilina, a.s., Žilinská univerzita v Žiline, ISIC karta vydaná strednou alebo vysokou školou) sa reklamuje tam, kde bola zakúpená. DPMŽ pri reklamacii takejto ČK poskytuje plnú súčinnosť.

Reklamácia služieb poskytnutých automatmi na predaj cestovných lístkov

1. Reklamáciu služieb poskytnutých automatmi na predaj cestovných lístkov môže cestujúci podať na predajnom mieste DPMŽ na Námestí Andreja Hlinku v Žiline a na predajnom mieste na Mestskom úrade v Žiline. Reklamáciu vybaví príslušné oddelenie DPMŽ do 10 pracovných dní odo dňa podania reklamácie.

Cestujúci si môže uplatniť reklamáciu v prípade, ak:

  - a) došlo k poruche technického charakteru (napr. slabá potlač na JCL, zle orezaný JCL),
  - b) po vhození mincí do predajného automatu tento cestovný lístok nevydá a ani nevráti vhozené mince.

Článok XV.

Záverečné ustanovenia

1. Súčasťou prepravného poriadku je samostatne vydaná Tarifa mestskej hromadnej dopravy v Žiline.

2. Tento prepravný poriadok je platný a nadobúda účinnosť dňom 1.12.2015. Týmto dňom končí platnosť Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Žiline platného od 1.10.2012.
3. Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku môžu nadobudnúť účinnosť najskôr dňom ich zverejnenia a sprístupnenia.

Dopravný podnik mesta Žiliny s.r.o.

PREPRAVNÝ PORIADOK MESTSKEJ HROMADNEJ DOPRAVY V ŽILINE

DODATOK Č. 1

Účinnosť od 18.3.2020

Článok XVI.

Preprava počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie

1. Mimoriadnym stavom alebo núdzovým stavom je stav vyhlásený ústrednými orgánmi štátnej správy.
2. Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie môže dopravca, po dohode s objednávateľom výkonov vo verejnom záujme, vyhlásiť ďalšie povinnosti cestujúceho nad rámec Článku IV. tohto Prepravného poriadku. Medzi tieto povinnosti patria napríklad:
  - a) nástup do vozidla alebo výstup z vozidla len niektorými dverami,
  - b) zákaz obsadzovať vybrané sedadlá,
  - c) nosenie ochranných rúšok, rukavíc, prípadne iných podobných účinných ochranných pomôcok.
3. Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie môže dopravca dočasne obmedziť predaj cestovných lístkov v hotovosti, resp. prijímanie bankoviek a mincí.
4. Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie má dopravca právo nevziať na prepravu, resp. vylúčiť z prepravy osobu, ktorá nerešpektuje vyhlásenia a prijaté opatrenia dopravcu podľa tohto článku alebo má viditeľné príznaky epidemiologickej choroby.

V Žiline, dňa 17.3.2020

Ing. Ján Barienčík, PhD.
konateľ a riaditeľ spoločnosti

Dopravný podnik mesta Žiliny s.r.o.

PREPRAVNÝ PORIADOK MESTSKEJ HROMADNEJ DOPRAVY V ŽILINE

DODATOK Č. 2

Účinnosť od 11.8.2020

Článok X.

Veci, ktorých preprava je vylúčená

Článok X. sa v bode 1. dopĺňa nasledovne:

2. Cestujúcemu je zakázané brať so sebou do vozidla:

- i) kolobežky, ktoré nie je možné pred nástupom do vozidla poskladať a tým zamedziť jej použitie v interiéri,
- j) bicykle a kolobežky s pomocným pohonom (*elektrickým, benzínovým a pod.*), bicykle s pohonom pre dve a viac osôb, bicykle upravené ako dvojstopové vozidlo a bicykle s príviesným vozíkom.

Článok XVI.

Preprava počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie

Článok XVI. sa v bode 2. dopĺňa nasledovne:

2. Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie môže dopravca, po dohode s objednávateľom výkonov vo verejnom záujme, vyhlásiť ďalšie povinnosti cestujúceho nad rámec Článku IV. tohto Prepravného poriadku. Medzi tieto povinnosti patria napríklad:
  - a) nástup do vozidla alebo výstup z vozidla len niektorými dverami,
  - b) zákaz obsadzovať vybrané sedadlá,
  - c) nosenie ochranných rúšok, rukavíc, prípadne iných podobných účinných ochranných pomôcok.

Od povinnosti uvedenej v bode c) sú, na základe opatrenia Úradu verejného zdravotníctva, oslobodené osoby:

- so závažnými poruchami autistického spektra,

- **osoby s chronickými ochoreniami dýchacích ciest s dychovou nedostatočnosťou a osoby s kožnými ochoreniami tváre, u ktorých by nosenie rúška mohlo viesť k zhoršeniu stavu.**

Uvedené osoby preukazujú výnimku lekárskeho potvrdením, ktorého vzor je v prílohe č.3.

V Žiline, dňa 10.8.2020

Ing. Ján Barienčík, PhD.
konateľ a riaditeľ spoločnosti

Prílohy:

Príloha č.1 vzor – odznak revízora

Príloha č.2 vzor – oprávnenie na výkon prepravnej kontroly

<p>Držiteľ tohto oprávnenia má právo kontrolovať platnosť cestovných dokladov vo vozidlách MHD v Žiline a vo vozidlách ŽRIDS a v prípade porušenia tarifných a prepravných predpisov udeliť cestujúcemu povinnosť zaplatiť sankčnú úhradu a cestovné v zmysle PP MHD v Žiline a v odôvodnených prípadoch vylúčiť cestujúceho z prepravy. Ďalej má právo žiadať od cestujúceho sa preukázať osobnými údajmi (dokladom totožnosti).</p>	<p style="text-align: center;">Dopravný podnik mesta Žiliny s.r.o.</p> <p style="text-align: center;"></p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 100px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <p>FOTO</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>OPRÁVNENIE č. 13 NA VÝKON PREPRAVNEJ KONTROLY</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">V Žiline, dňa 1.9.2005 pečiatka a podpis</p>
---	--

<p style="text-align: center;">Dopravný podnik mesta Žiliny s.r.o.</p> <p>..... Meno a priezvisko revízora</p> <p>..... Dátum narodenia Číslo OP</p> <p>..... Č. kontrolného odznaku</p> <p>..... Osobné číslo Podpis revízora</p>	<p style="text-align: center;">POTVRDENIE PLATNOSTI OPRÁVNENIA</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Platný pre rok</th> <th style="width: 33%;">Dátum zápisu</th> <th style="width: 33%;">Podpis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>	Platný pre rok	Dátum zápisu	Podpis												
Platný pre rok	Dátum zápisu	Podpis														

Príloha č.3

Dopravný podnik mesta Žiliny s.r.o.,
Kvačalova 2, 011 40 Žilina
www.dpmz.sk
041/566 01 11

POTVRDENIE O VÝNIMKE

z opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR zo dňa 03.07.2020
pre potreby Dopravného podniku mesta Žiliny s.r.o.

Vyplní lekár:

Meno a priezvisko cestujúcej osoby: .....

Menovaný/-á má výnimku z opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia zo dňa 03.07.2020 so spisovou značkou OLP/5453/2020 o zákaze pohybu na verejnosti v priestoroch interiérov budov a v prostriedkoch verejnej dopravy bez prekrytia horných dýchacích ciest (nos, ústa) ako je napríklad rúško, šál, šatka z dôvodu, že trpí:

- závažnými poruchami autistického spektra*
- chronickými ochoreniami dýchacích ciest s dychovou nedostatočnosťou, kožnými ochoreniami tváre, u ktorých by nosenie rúška mohlo viesť k zhoršeniu stavu*

V..... dňa.....

(*-nehodiace sa preškrtnite)

Pečiatka a podpis lekára